

MOCIÓ QUE PRESENTEN ELS GRUPS MUNICIPALS D'UIA I AA EN DEFENSA DELS VALORS DEMOCRÀTICS I REPUBLICANS

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

La proclamació de la Segona República el 14 d'abril de 1931, ara fa 90 anys, constitueix una de les principals fites dins la història de la lluita dels pobles de l'Estat espanyol per la consecució de les llibertats democràtiques i la justícia social. El cop d'Estat del juliol de 1936 i el triomf del bàndol franquista a la sangant guerra civil que el va seguir, significaren l'estroncament d'aquesta experiència democràtica i modernitzadora, i la instauració d'una cruenta dictadura que es perllongà durant quatre dècades.

El vot de la dona, les lleis de divorci i de l'avortament, l'educació pública i laica, les reformes en matèria social i agrària, la separació Església-Estat, la reforma de l'estament militar, són, junt amb la resta de les llibertats individuals i socials, algunes de les fites del període republicà tot i el complicat context polític i econòmic dels anys 30 i la manca d'una cultura democràtica arrelada.

La II República suposà també un gran augment del procés de participació política de la població, amb un increment de la sensibilitat i implicació política dels ciutadans i ciutadanes envers els problemes reals de la societat. Per primera vegada sectors de la població que tradicionalment havien estat exclosos de la vida política, pogueren participar en el debat públic. El dinamisme polític, social i cultural fou intens, amb un augment de les associacions polítiques i sindicals, de les entitats culturals i recreatives, que es convertiren en autèntiques eines de participació ciutadana i canvi social en una perspectiva de progrés.

Tot i el cop d'Estat de Franco i la por instal·lada per una duríssima repressió testimoniada ara per l'apertura de les fosses, les forces polítiques hereves de la tradició republicana persistiren en la defensa dels ideals democràtics i republicans, des de l'exili o la clandestinitat, durament perseguits i castigats pel règim. La generositat amb què tants d'homes i dones sacrificaren les seves vides en la defensa d'aquests valors, constituí sens dubte una transcendental aportació a la recuperació de les llibertats democràtiques després de la mort del general Franco, una contribució que no sols no fou degudament reconeguda

en els anys de l'anomenada Transició Democràtica, sinó atribuïda a una monarquia borbònica restaurada pel propi dictador, i considerada principal garant del nou ordre. D'aquesta manera, es pretengué perllongar l'amnèsia col·lectiva i s'evità revisar a fons la història escrita pels vencedors de la conflagració civil de 1936-39.

Ara emperò, malgrat les tergiversacions des de determinats àmbits mediàtics i polítics, aquesta realitat cau pel seu propi pes i la recuperació de la memòria democràtica s'escampa per tot arreu. En els darrers anys, a Balears i a molts d'indrets de l'Estat espanyol, més que mai s'han honorat i homenatjat les víctimes d'aquella vil repressió a la qual estigueren abocades totes aquelles persones, republicanes i demòcrates, que durant tant temps quedaren en l'oblit i l'anonimat. Les nombroses exhumacions de les fosses comunes i les noves investigacions i recerques historiogràfiques destapen i fan valer aquell clam, tan reivindicat per part d'entitats memorialístiques i familiars de les víctimes, d' "obrim fosses per tancar ferides". Resulta imprescindible continuar els esforços per transmetre a la ciutadania la necessitat de valorar adientment aquests episodis de la nostra història i d'atorgar el reconeixement públic adequat als valors republicans de llibertat, igualtat i fraternitat i, en matèria de memòria, la "veritat, justícia i reparació", pilars fonamentals i requisits bàsics per a poder avançar cap a noves fites democràtiques i, sobretot, no caure en els mateixos errors del passat.

Sobretot en uns moments en què l'extrema dreta és present a les institucions i el que és pitjor, el seu discurs i les seves propostes negadores dels drets humans i negacionistes de la democràcia republicana són normalitzats pels mitjans de comunicació, i ben presents en determinades estructures de l'Estat que qüestionen drets fonamentals com el de la llibertat d'expressió. Els mateixos que qüestionen els pocs avenços aconseguits en aquests anys de democràcia condicionada són els que defensen el paper d'una monarquia tan anacrònica com qüestionada per la majoria de la població per la seva corrupció i manca d'exemplaritat. Des d'una defensa de l'exemplaritat pública, la qualitat democràtica i la credibilitat de les institucions, cal exigir responsabilitats a la monarquia espanyola i rendir comptes a la ciutadania.

L'Ajuntament d'Artà ja ha aprovat, en diverses ocasions, mocions en defensa dels valors republicans i democràtics i per la retirada de símbols i distincions franquistes com ara la moció presentada pel PSOE al Ple de 21 d'octubre de 2018 d'Artà a la qual s'adheriren el

grup d'Unió Independents d'Artà i Alternativa per Artà (*Moció per la retirada de símbols i distincions franquistes i per l'impuls de la memòria democràtica*).

Per tot això, considerem que la societat civil organitzada, les entitats acadèmiques i culturals, així com els partits polítics i els seus representants, les institucions, es comprometen per una "Primavera mallorquina", una iniciativa que pretén donar a conèixer a la ciutadania la importància i necessitat dels valors democràtics i republicans, reconèixer el deute que tenim com a societat democràtica té amb les persones i col·lectius que lluitaren per la llibertat i suprimir de la vida pública i la via pública els vestigis que exalten, encara avui en dia, la ignominiosa dictadura franquista.

ACORDS

Per tots aquests motius, el grup municipal d'Unió Independents d'Artà proposa al Ple de l'Ajuntament d'Artà l'adopció dels següents acords:

1. L'Ajuntament d'Artà reconeix a les víctimes de la repressió franquista, es solidaritza amb les seves famílies i recolza el treball de les entitats memorialístiques i les investigacions acadèmiques per tal d'esbrinar-ne els cossos, les seves trajectòries i dignificar el seu llegat. En aquest sentit, l'Ajuntament es compromet a continuar amb el projecte Pedres de la Memòria, impulsat per la Direcció General de Memòria Democràtica.
2. L'Ajuntament d'Artà es compromet a promoure la investigació i divulgació del paper dels republicans i les republicanes durant els períodes de la Segona República, la Guerra Civil i de l'etapa franquista al respectiu municipi.
3. L'Ajuntament d'Artà es compromet a difondre la vigència actual dels valors republicans i democràtics, així com la defensa de la convivència en societats diverses basades en la igualtat, la llibertat i la fraternitat.
4. L'Ajuntament d'Artà rebutja i condemna qualsevol manifestació, expressió o exaltació dels valors de l'exclusió, l'odi o la intolerància que posi en compromís el règim de llibertats democràtiques o la pròpia convivència.
5. L'Ajuntament d'Artà suprimeix qualsevol vestigi de l'espai públic que exalti el règim dictatorial de Franco o altres règims no democràtics tal i com preveu la *Ley de Memoria Democrática 52/2007 de 26 de desembre de 2007 por la que se reconocen*

y amplían derechos y se establecen medidas en favor de quienes padecieron persecución o violencia durante la guerra civil y la dictadura i la Llei 2/2018 de 13 d'abril de memòria i reconeixements democràtics a les Illes Balears. Així l'ajuntament es compromet a retirar el conjunt monumental de la Creu dels Caiguts i els dos vitralls de la Sala de Plens, recollit al Cens de símbols, llegendes i mencions franquistes a les Illes Balears aprovat, el juny de 2019, en compliment de la llei abans esmentada.

6. L'Ajuntament d'Artà exigeix responsabilitats i rendició de comptes a la monarquia espanyola.

Aina Comas Delgado
Portaveu AA

